

Ekumenická bohoslužba za krajinu, Sedlec 23.5.2020 (Pavel Ruml)

Píseň: Radujme se vždy společně EZ 397,1-4

Vstupní slovo, přivítání, modlitba – Milan Horák

+ vyznání vin-**T. Najbrt Na všem je tolik staré špíny**

Čtení Gn 6,13-22

I řekl Bůh Noemu: „Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí. Udělej si archu z goferového dřeva. V arše uděláš komůrky a vysmolíš ji uvnitř i zvenčí smolou. A uděláš ji takto: Délka archy bude tři sta loket, šířka padesát loket a výška třicet loket.

Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš a do boku archy vsadíš dveře. Uděláš v ní spodní, druhé i třetí patro. Hle, já uvedu potopu, vody na zemi, a zahladím tak zpod nebe všechno tvorstvo, v němž je duch života. Všechno, co je na zemi, zhyne. S tebou však učiním smlouvu. Vejdeš do archy a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů. A ze všeho, co je živé, ze všeho tvorstva, uvedeš vždy po páru do archy, aby s tebou zůstali naživu; samec a samice to budou. Z rozmanitých druhů ptactva a z rozmanitých druhů zvířat a ze všech zeměplazů rozmanitých druhů, z každého po páru vejdou k tobě, aby se zachovali při životě. Ty pak si naber k obživě různou potravu, nashromáždí si ji, a bude tobě i jim za pokrm.“ Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal.

Píseň: T. Najbrt Ó hory, kopce a doliny

Čtení z evangelia Mk 8,34-9,8

Zavolal k sobě zástup s učedníky a řekl jim: „Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej. Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život? Zač by mohl člověk získat zpět svůj život? Kdo se stydí za mne a za má slova v tomto zpronevěřilém a hříšném pokolení, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde v slávě svého Otce se svatými anděly.“ Řekl jim také: „Amen, pravím vám, že někteří z těch, kteří tu stojí, neokusí smrti, dokud nespatří Boží království přicházející v moci.“ Po šesti dnech vzal s sebou Ježíš jen Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, kde byli sami. A byl proměněn před jejich očima. Jeho šat byl zářivě bílý, jak by jej žádný bělič na zemi nedovedl vybělit. Zjevil se jim Eliáš a Mojžíš a rozmlouvali s Ježíšem. Petr promluvil a řekl Ježíšovi: „Mistře, je dobré, že jsme zde; udělejme tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Nevěděl, co by řekl; tak byli zděšeni. Tu přišel oblak, zastínil je a z oblaku se ozval hlas: „Toto jest můj milovaný Syn, toho poslouchejte.“ Když se pak rychle rozhlédli, neviděli u sebe již nikoho jiného než Ježíše samotného.

Píseň T. Najbrt Všechno co z Boha původ má

Sestry a bratři, milí přátelé!

Všechno co z Boha původ má k Bohu se zpátky vracívá. A všechno co v nás boží není pomine zas a v prach se změní. Zpíval nám před chvílí Tomáš Najbrt. Já vám k tomu přečtu základ kázání, slovo z Gn 3 kap., kde čteme:

„Kvůli tobě necht' je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš.“

Ve všechny třech biblických textech, které právě zazněly, i v několika dnes zpívaných písních, rezonuje téma proměny, změny. Budeme po bohoslužbách slyšet přednášku o kompostování; těším se moc, kompost to je jedna velká změna, možná prý dojde i na žízaly??

K těm biblickým změnám patří často to, že se nějak potkávají s horou, výšinou, vrcholkem. Noe má stavět archu záchrany, dorazí na horu, tam začíná obnovený život. Učedníci na hoře

proměnění smlouvají s Mistrem, aby to zjevení vydrželo co nejdéle. Na hoře proměnění pootevřou se jim oči, vidí, že proměna je možná.

Občan Prahy 6, profesor UK Daniel Frynta k arše, která proměňuje a zachraňuje život, přirovnává zoologické zahrady. Také tam, jako Noe na palubu, berou se zvířata. Profesor udělal se svými studenty výzkum a hledali kritéria, podle jakých jsou zvířata na palubu zoologických zahrad vybírána. Ukázalo se, že dle jednoduchého principu-lidi na celém světě vyberou ta hezčí. Had bez čáry na hřbetě ve výběru neuspěje, jeho druh s čárou na hřbetě ano. Vybarvený papoušek projde sítí výběru, tedy i možného přežití, šedivák má smůlu. Bojuj o sebe v pusté přírodě. Ukázalo se při výzkumu, že stejná estetická kritéria pro výběr zvířat uplatnili i Indiáni v Papui Nové Guineji, jinak nedotčení našimi civilizačními pokrivenými pohledy, náhledy i výhledy. Vybírali ty hezčí tvory. Noe má výběr snadný, určí mu ho Hospodin-ber všechno, samce a samici, aby s tebou zůstali na živu. Noe je prodloužená ruka Stvořitele. Dnešní inženýři zoologických zahrad nikdy nebudou moci z přírody vzít všechno...aby přežilo, aby bylo zachráněno. Musí vybírat, mají těžkou úlohu; stávají se Stvořiteli či Spasiteli. Jsou u proměny světa. Jakým pohledem se takový člověk může řídit?

Tomáš Najbrt nám-se vzpomínkou na svátek Nanebevstoupení Páně a s předjímku svátků svatodušních-nadšeně doporučuje pohled k nebi.

Píseň-T. Najbrt-Vítr se honí noci

Vše se mění, důležité proměny se v bibli dějí na horách. Co se děje s člověkem, když hned na začátku uslyší-prach jsi a v prach se obrátíš? Žádné hory, žádný velký výhled. Nějaká změna? Nikoli, to co jsi byl, tím stejným zůstáváš, tím se také staneš. Žádná proměna. Seš prach. Máme nad tím zoufat, zvláště když o pár řádků dál čteme o prokletí půdy? Nikoli i tato proklamace z prvních stránek bible je velikým pozváním ke svatosti života. Jak to?

Prach jsi? Je zde řeč o tom, čím člověk ve své stvořenosti je-nic víc než prach ze země. Nemíní se tím ovšem materiál. Jde o zásadní výpověď o statutu člověka, o jeho postavení před Bohem. Člověk je Boží tvor/výtvar, rozhodně není žádný „bůžek“ ani „boží syn“. Je zde Bůh Stvořitel a člověk stvoření. Člověk není bohem; nesmí si hrát na boha. Drž se na zemi; při zemi. Toto je pohled, který člověku náleží a tím mu otevírá nový výhled. Výhled až k věčnosti, která je nad prachem, která je za všechny prachy. Výhled k věčnosti, který otevírá pro člověka Bůh, když ho pozve na horu. Otočí vzhůru z prachu. Pozvedám své oči k horám odkud by mi přišla pomoc? Drž se při zemi-zemáku. V tom aktu stvoření Bůh vdechne život do prachu země a ejhle, je tu člověk. Život sám. Adam patřící k adámě-k půdě. Člověk je zeman...ehmmm, radši budu používat slovo zemák. Což ovšem má blízko ke slovenskému zemiaku a to už nabízí hříčku, že se člověk docela často mění v bramboru, bačkoru. Aby to nebylo poznat, že je vlastně podělaná bačkora, převtěluje se v boha, stvořitele. Zachránce života. Drž se při zemi pyšný zeman, bude ti na zemi líp.

Poslední poznámka k aktu tvoření, k faktu velké proměny. Když Hospodin tvoří zemi, vláha začíná vystupovat ze země. Zemská půda tak přestává být prachem, stává se rolí vhodnou k obdělání. Stává se dobrou zeminou pro stvoření, které je se zeminou bytostně spjaté, pro adama, člověka-a ten, prach prací v zeminu proměňuje. Dává prachu život, na zemině závisí, jen díky ní se užívá, život udrží. Musí si té zeminy vážit, pěstovat ji, zavlažovat. Jinak se stane opět jen prachem. Ta zemina mu poskytne „jezení“ a v jídle má život.

Škoda jediná potkala pyšného zemáka; ta zemina, původně rajská, pro neposlušnou pýchu člověka, stala se prokletou. A aby dávala i nadále život, bude muset na ní člověk tvrdě, v potu tváře dřít. To není osud, to je soud, související s proměnou člověka na Stvořitele života závislého v člověka pyšného a současně bramborovitého.

Tomáš Najbrt má o proměně soudem krásnou píseň: *Ani kámen prý ležet nezůstane.*

Prokletá půda, kvůli neposlušnosti člověka, může se proměnit v úrodnou zeminu. Dává jídlo, udrží život. Život člověku, který je sice spojen s námahou, trápením, který má své limity-vrátí se do prachu, nicméně jde o život zaopatřený; život smysluplný, tvůrčí. Opečovaný Bohem. A haleluja, tím to celé nekončí; Boží péče o darovaný život nekončí na prvních stránkách bible. Člověk nakonec nekončí v prachu.

Hledíme ve víře dál. Na druhém konci bible apoštol opěvuje tu nejnádhernější proměnu, která člověka potká a kterou s nadějí i sténáním vyhlíží. Avizoval ji dopředu také jeden ze zdejších kazatelů v nádherném kázání-uhádnete kdo a kdy? „Člověk bez Boha je ztracen. Všechny dávné vize Nietzscheho nadčlověka ztroskotaly. Tzv. nadčlověk, emancipovaný od Boha, oprostěný od zavazující morálky, zaměřený jen na sebe sama, tento nadčlověk se ve skutečnosti stává podčlověkem, zrůdou, něčím, co nedosáhlo toho tvaru, který pro něj byl zamýšlen. Náš svět je zamořen podčlověkem a jeho civilizací smrti. Tento podčlověk, posedlý mocí, sedí na prezidentských trůnech, ve vládách a parlamentech. Podčlověk, posedlý penězi, přemýšlí o tom, jakou fintou či podvodem zbohatnout. Podčlověk, posedlý egoismem, zneužívá bezohledně všeho ke svému prospěchu. Podčlověk, zdegenerovaný hloupostí, si nechává vygumovat mozek globalizující kulturou, adorací hypermarketů, naivní krátkozrakou vizí plného břicha a v demokratických volbách pak volí podčlověka sobě podobného. Naším úkolem, sestry a bratři, svatou povinností nás křesťanů, je vzkřísit normálního obyčejného člověka, jenž má rozum i cit na svém místě, jenž je schopen volit dobro a zavrhnout zlo, který nedokáže žít bez soucitu a lásky. K takovému člověku můžeme dojít jen při pohledu na Krista“. (2017)

A tedy apoštolem končím-„Kristus byl vzkříšen jako první z těch, kdo zesnuli. A jako vešla do světa smrt skrze člověka, tak i zmrtvýchvstání: jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života“. Máme se pořád na co těšit...a hlavně, dnes si řekněme, máme pořád na čem dříť. Amen.

Píseň: T. Najbrt *Voláme tvé jméno, Pane*

Osobní modlitby, společná modlitba Páně

Společná píseň + T. Najbrt *Do země se skrývá*

Závěrečné slovo, požehnání

Píseň: *Radujme se vždy společně* EZ 397,11-13